

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/206/2019
Identifikačné číslo spisu: 3112202588
Dátum vydania rozhodnutia: 22.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Branislav Král
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3112202588.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu ZLATOKOV SK, a. s., IČO: 36 318 370, so sídlom v Trenčíne, Rázusova 8, zastúpeného advokátom, JUDr. Františkom Vávraťom, so sídlom v Banskej Bystrici, Horná 51 proti žalovanej V., bývajúcej v Y., zastúpenej AKK, Advokátska kancelária Kubínyiová s. r. o., IČO: 36 863 891, so sídlom v Trenčíne, Piaristická 9, o zaplatenie 17.201,61 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde v Trenčíne pod sp. zn. 12Cpr/2/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 21. marca 2019, sp. zn. 17CoPr/7/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 21. marca 2019, sp. zn. 17CoPr/7/2018
z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1/ Žalobca sa žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 17.201,61 eur s 9,25% ročným úrokom z omeškania odo dňa 21. februára 2012 až do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že povinnosť žalovanej zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia na základe trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín, vydaného dňa 30. októbra 2012, č. k. 1T/141/2012-151 dlžníkom - obvineným N., nar. XX. Q. XXXX.

2/ Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. mája 2018, č. k. 12Cpr/2/2012-368 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 734,98 eur s 9,25% ročným úrokom z omeškania od 21. februára 2012 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 50 eur, splatných vždy do konca príslušného mesiaca, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do vyrovnania pod hrozbou straty výhody splátok s tým, že povinnosť plnenia žalovanej zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia na základe trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín, vydaného dňa 30. októbra 2012, č. k. 1T/141/2012-151 dlžníkom - obvineným N., nar. XX. Q. XXXX (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 91,46% k rukám jej právneho zástupcu, v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka tunajšieho súdu, ktorým bude

po právoplatnosti rozsudku určená výška náhrady trov konania (výrok III.).

3/ Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 21. marca 2019, sp. zn. 17CoPr/7/2018 na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku II. a vo výroku III. o trovách konania potvrdil a žalovanej priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v preskúmvanej veci medzi stranami sporu nebolo sporné, že dňa 23. júna 2011 došlo ku krádeži v prevádzke žalobcu, v ktorej bola v tom čase prítomná ako predavačka žalovaná, a teda ku schodku na zverených hodnotách došlo krádežou tretích osôb (Trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín z 30. októbra 2012, č. k. 1T/141/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17. januára 2013, bol N. uznaný za vinného za krádež, ktorú vykonal spolu s ďalšími troma neznámymi osobami uvedeného dňa v dotknutej prevádzke žalobcu v N. R. v Trenčíne, pričom uvedená osoba bola za predmetnú krádež odsúdená na trest odňatia slobody a zároveň bola zaviazaná nahradiť poškodenej spoločnosti žalobcu vzniknutú škodu vo výške 17.201,61 eur do 15 dní od právoplatnosti trestného rozkazu).

4/ Poukázal na to, že schodok je rozdiel medzi skutočným stavom hodnôt zverených na vyúčtovanie a údajmi v účtovnej evidencii, o ktorý je skutočný stav nižší než stav účtovný. Zodpovednosť zamestnanca za schodok je založená na princípe zavinenia zamestnanca. Pri tejto zodpovednosti sa zavinenie zamestnanca predpokladá; pri zodpovednosti za schodok teda zamestnávateľ nemusí existenciu zavinenia zamestnanca preukazovať. Pokiaľ sa zamestnanec chce zbaviť tejto zodpovednosti, musí preukázať, že vznik schodku nezavinil, napr. že schodok vznikol napr. živelnou udalosťou alebo že schodok vznikol zavinením iných osôb. Zamestnanec sa zbaví zodpovednosti úplne alebo čiastočne tiež vtedy, keď preukáže, že mu zamestnávateľ nevytvoril vhodné podmienky na hospodárenie so zverenými hodnotami alebo vtedy, keď preukáže, že zverená hodnota mu bola odcudzená - v takomto prípade páchatel' spôsobil, že hmotne zodpovedný zamestnanec nemá možnosť so zverenou hodnotou riadne hospodáriť a starať sa o ňu. Ak tretia osoba odcudzí zamestnancovi zverené hodnoty, ktoré je povinný vyúčtovať, nemá zavinenie tretej osoby samo o sebe za následok zánik hmotnej zodpovednosti zamestnanca. V prípade stretu zodpovednosti neznámeho páchatel'a za protiprávny zásah do majetkových práv zamestnávateľ'a a zodpovednosti zamestnanca za schodok na zverených hodnotách, treba skúmať najmä to, či zamestnanec konanie páchatel'a neumožnil (neul'ahč'il) porušením svojej pracovnej povinnosti, napr. tým, že zverené hodnoty riadne nezabezpečil, či sa o ne riadne nestaral. Ak je porušenie povinnosti hmotne zodpovedným zamestnancom z nedbanlivosti takého rozsahu, že bez neho by k vzniku schodku úmyselným konaním tretej osoby vôbec nemohlo dôjsť, neprichádza do úvahy ani čiastočné zbavenie sa zodpovednosti podľa § 182 ods. 3 Zákonníka práce (rozsudok Najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/244/2007 z 01.11.2008).

5/ V danej veci nebolo sporné, že 23. júna 2011 došlo ku krádeži v prevádzke žalobcu, v ktorom bola v tom čase prítomná ako predavačka žalovaná. Medzi stranami sporu nebola sporná existencia schodku na zverených hodnotách vzniknutá krádežou (sporná bola iba skutočnosť, či za schodok možno považovať aj žalobcom odvedenú DPH vo výške 1.220,19 eur a skutočnosť, že žalovaná bola zodpovedná aj za hotovosť, získanú predajom poukážok Lyoness), ktoré skutočností súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí posúdil správne, a ktoré posúdenie ani nebolo predmetom odvolania žalobcu, preto sa ním odvolací súd ďalej nezaoberal.

6/ Spornou medzi stranami zostala skutočnosť, či žalovaná ako zamestnanec žalobcu konanie páchatel'a neumožnila (neul'ahč'ila) porušením svojich pracovných povinností tým, že zverené hodnoty riadne nezabezpečila, keď žalobca poukazoval na to, že žalovaná ponechala otvorené dvere do miestnosti, v ktorej sa nachádzal neuzamknutý trezor, z ktorého boli odcudzené zlaté šperky, ako aj finančná hotovosť. Žalovaná sa v konaní bránila tým, že žalobca jej nevytvoril vhodné pracovné podmienky, ktoré spočívali jednak v tom, že pulty v predajni boli nesprávne rozložené, takže pokiaľ sa venovala zákazníkovi, nemohla sledovať pohyb iných osôb v predajni; časť zlatých šperkov bola voľne uložená na polici na stene „za rohom“;

v deň krádeže pracovala v miestnosti sama, pričom v miestnosti sa pohybovalo naraz viac osôb a bola zneužitá organizovanou skupinou zameranou práve na vykonávanie krádeží; žalobcom jej nebola žiadnou smernicou písomne uložená povinnosť uzatvárať dvere do kancelárie a uzamykať trezor a tiež tým, že v trezore sa nachádzala značná hotovosť, ktorú na základe výslovných príkazov zamestnávateľa zamestnanci neodvádzali denne do banky.

7/ Preskúmaním vykonaných dôkazov odvolací súd dospel k záveru, že obrana žalovanej bola čiastočne dôvodná a že žalovaná sa čiastočne zbavila svojej zodpovednosti, keď preukázala, že schodok vznikol sčasti bez jej zavinenia. Odvolací súd zvýraznil, že ku schodku na zverených hodnotách došlo krádežou tretích osôb, čo nepochybne vyplývalo z trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín zo dňa 30.10.2012, č. k. 1T/141/2012-151, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 17. januára 2013, a ktorým bol N. uznaný za vinného za krádež, ktorú vykonal spolu s ďalšími troma neznámymi osobami uvedeného dňa v dotknutej prevádzke žalobcu v N. R. v Trenčíne, pričom uvedená osoba bola za uvedenú krádež odsúdená na trest odňatia slobody a zároveň nebola zaviazaná aj nahradiť poškodenej spoločnosti žalobcu vzniknutú škodu v sume 17.201,61 eur do 15 dní od právoplatnosti trestného rozkazu. Preto bolo potrebné skúmať, či si žalovaná nepočínala tak, že by svojim konaním umožnila alebo uľahčila vykonanie uvedenej krádeže.

8/ Odvolací súd bol zhodne s názorom súdu prvej inštancie v tom, že vykonaným dokazovaním (najmä svedeckými výpoveďami) bolo preukázané, že za stav, ktorý existoval na dotknutej predajni v deň krádeže, zodpovedal tak zamestnávateľ žalovanej, ale aj samotná žalovaná. Súd prvej inštancie potom správne konštatoval, že žalobca ako zamestnávateľ nepochybne zodpovedal za to, že v predajni sa nachádzali dva pulty, ktoré boli zle rozložené tým spôsobom, že pri obsluhovaní pri jednej z vitrín zamestnanec nevidel, čo sa deje v ostatnej časti predajne, pričom z predložených fotografií bolo zrejmé, že vedľa vitrín sa nachádzali aj dva voľné vchody do zápužia, ktorými sa cudzie osoby mohli dostať do kancelárie, v ktorej sa nachádzal trezor. Žalobcovi, ako zamestnávateľovi, bolo tiež nutné pričítať zodpovednosť za to, že časť zlatých šperkov - retiazok, bola voľne umiestnená na polici, teda nebola zabezpečená v uzamknutej vitríne, ako ostatné vyložené šperky, ako aj zodpovednosť za to, že neodvedená tržba sa nachádzala v trezore a že zamestnávateľ dôsledne nedbal na to, aby zamestnanci každý deň dosiahnutú tržbu odvedli do banky. Vykonaným dokazovaním bolo tiež preukázané, že zamestnanci tak konali výslovne na príkaz pracovníkov zamestnávateľa, z dôvodu úspory finančných prostriedkov za bankové poplatky, čo vyplývalo z výpovedí svedkýň (zamestnankýň žalobcu). Je nepochybné, že pokiaľ by zamestnávateľ dôsledne trval na tom, aby zamestnanci uvedenej predajne tržbu odvádzali každý deň, schodok vzniknutý krádežou na zverených hodnotách by bol podstatne nižší.

9/ Vykonaným dokazovaním bolo preukázané i to, že zamestnanci upozorňovali žalobcu na zlé rozloženie pultov, ako i tvrdenie žalovanej, že jej nebola zo strany žalobcu výslovne uložená povinnosť trezor zamykať; obsah smernice č. 01/2007, ktorú predložil žalobca v konaní a v ktorej v bode 2.24. bola zamestnancom uložená povinnosť uzamykať trezory, zásuvky v pultoch a vyberať kľúče a nedávať ich k dosahu cudzích osôb, bol odlišný so znením smernice, ktorá bola odovzdaná žalovanej pri vzniku jej pracovného pomeru, kde táto povinnosť nebola zamestnancom výslovne uložená. Žalobca navyše nemal ošetrovaný ani postup pre prípad vypadnutia jedného (niektorého) z predavačov z dôvodu náhlej okolnosti, v dôsledku čoho v deň krádeže žalovaná pracovala na dotknutej predajni ako jediná predavačka, pričom vzhľadom k tvaru miestnosti a rozmiestneniu vitrín, objektívne nemala možnosť pri obsluhovaní jedného zákazníka obsiahnuť priestor celej predajne. Na druhej strane odvolací súd ustálil, že i žalovaná čiastočne uľahčila vykonanie krádeže, a to tým, že nezavrela dvere do miestnosti, v ktorej sa nachádzal trezor a že ho ponechala neuzamknutý, hoci sa v ňom nachádzali zlaté šperky a vysoká finančná hotovosť.

10/ Zo všetkých vyššie uvedených skutočností, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie vyvodil záver, že v danej veci existovali dôvody, pre ktoré sa žalovaná sčasti zbavila svojej zodpovednosti, s

tým, že sa stotožnil i s mierou zavinenia žalovanej na jednotlivých položkách, ktorou bol vyčíslený schodok na zverených hodnotách tak, ako uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v závislom výroku o trovách konania potvrdil, pričom v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP). K žalobcom namietanému výroku I. uviedol, že proti tomuto výroku jeho odvolanie nesmerovalo a v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť (§ 367 CSP). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP.

11/ Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 17.201,61 eur s 9,25% ročným úrokom z omeškania od 21. februára 2012 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že povinnosť plnenia žalovanej zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia na základe trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín, vydaného 30. októbra 2012, č. k. 1T/141/2012-151, IČS: 3112011569 obvineným N., nar. XX. Q. XXXX, bytom T.. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania vo výške 100%. Eventuálne navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal, že odvolací súd bol povinný preskúmať rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, a teda všetky jeho výroky. Rozsudok odvolacieho súdu považoval za zmätočný, čím mu mal odvolací súd znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces podľa § 420 ods. 1 písm. f/ CSP. Ďalej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil i od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), keď pri hodnotení vykonaných dôkazov postupoval tak, že opomenul zohľadniť také priame dôkazy, ktoré mali podstatný vplyv na právne posúdenie, a to v otázke kauzálneho nexusu, ktorá bola jadrom celej veci pri určení zodpovednosti za vzniknutý schodok. Mal za to, že súdy nižšej inštancie pri hodnotení dôkazov postupovali arbitrárne, keď opomenuli zohľadniť viazanosť hodnotenia dôkazov s princípom logického uvažovania, lebo zjavne hodnotili dôkazy tak, že rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v opodstatnenej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Konštatoval, že v predmetnom spore bolo preukázané, že žalovaná v rozhodnom období porušila svoje povinnosti pri ochrane zverených hodnôt tým, že mala otvorené dvere do kancelárie, kde bol umiestnený trezor a mala otvorený trezor, čo bolo priamou a bezprostrednou príčinou, s ktorou zákon spája zodpovednosť za vzniknutý schodok. Uviedol, že súdy nižšej inštancie bez vymedzenia relevantných príčin určili podiel zavinenia žalobcu v prípade škody vzniknutej odcudzením finančnej hotovosti v sume 7 316,83 eur z trezoru v čase krádeže vo výške 95%, odcudzením vykúpeného zlomkového zlata v cene 2 563,67 eur a šperkov v cene 3 660,56 eur voľne uložených na plató a nachádzajúcich sa na polici zavesenej na stene v predajni za pultom v čase krádeže vo výške 100%, hoci skutkovým stavom nebola preukázaná nevina žalovanej.

12/ Žalovaná navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

13/ Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a tiež dôvodné.

14/ V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 ods. 1 CSP.

15/ Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť podaného dovolania v prvom rade z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16/ Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (1Cdo/64/2019, 2Cdo/301/2018, 3Cdo/258/2019, 4Cdo/75/2019, 7Cdo/121/2018, 8Cdo/175/2018) uviedol, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom, (avšak) z práva na spravodlivé súdne konanie nevyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, ktoré nemajú význam pre rozhodnutie.

17/ Výklad toho, kedy ide o nepreskúmateľnosť rozhodnutia a aké sú jej právne dôsledky z hľadiska § 420 písm. f/ CSP, podal najvyšší súd v rozhodnutiach, v ktorých odkázal na stanovisko najvyššieho súdu R 2/2016 (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017). Vysvetlil, že o vadu zmätočnosti relevantnú podľa tohto ustanovenia ide iba celkom výnimočne, napríklad vtedy, keď rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje žiadne odôvodnenie. Opakovane tiež zdôraznil, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nemusí odpovedať na každú odvolaciu námietku; postačuje, ak odvolací súd reaguje na námietky podstatné pre rozhodnutie o odvolaní alebo nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia.

18/ V danom prípade odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol dôvody, so zreteľom na ktoré považoval za správny záver súdu prvej inštancie, že v skutkovom rámci zistenom na podklade dokazovania, dospel k záveru o čiastočnom zbavení sa zodpovednosti žalovanej, pričom sa stotožnil s mierou zavinenia žalovanej na jednotlivých položkách, ktorou bol vyčíslený schodok na zverených hodnotách. Podľa názoru dovolacieho súdu je celkom nedôvodná námietka, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemá zákonom stanovené náležitosti, je nepreskúmateľné alebo arbitrárne.

19/ Pre úplnosť treba dodať, že najvyšší súd konštantne zastáva názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Vadu konania v zmysle tohto ustanovenia nezakladá ani nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017).

20/ Aj podľa názoru ústavného súdu prípadná nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu, neúplne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci nezakladajú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (I. ÚS 61/2019).

21/ K namietanému nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu, ktorým sa tento v rámci odvolacieho konania nezaoberal (nepreskúmal) výrokom I. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, hoci dovolateľ odvolaním napadol všetky výroky rozsudku súdu prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že podať odvolanie je oprávnená strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Z povahy odvolania ako riadneho opravného prostriedku teda vyplýva, že odvolanie môže podať len tá strana sporu, ktorej nebolo rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu vyhovené, prípadne ktorej bola rozhodnutím spôsobená iná určitá ujma na jej právach. Rozhodujúci je pritom výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože existenciu novej ujmy možno hodnotiť len z procesného hľadiska. Pri tomto hodnotení sa neprihliada na subjektívne presvedčenie sporovej strany, ale na objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím súdu jej bola spôsobená určitá ujma, ktorú možno odstrániť zrušením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia (k tomu pozri rozhodnutie

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/215/2010). Subjektívna stránka prípustnosti odvolania sa viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom); takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím súdu prvej inštancie bol odvolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá zaujatie záveru o jeho prípustnosti tak po stránke objektívnej, ako aj po stránke subjektívnej. Posúdenie subjektívnej prípustnosti odvolania ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti odvolania (k tomu pozri i rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/240/2012).

22/ V preskúmvanej veci nedošlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie rozsudkom z 9. mája 2018, č. k. 12Cpr/2/2012-368 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 734,98 eur s 9,25% ročným úrokom z omeškania od 21. februára 2012 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 50 eur, splatných vždy do konca príslušného mesiaca, počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do vyrovnania, pod hrozbou straty výhody splátok s tým, že povinnosť plnenia žalovanej zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia na základe trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín, vydaného dňa 30. októbra 2012, č. k. 1T/141/2012-151 dlužníkom - obvineným N., nar. XX. Q. XXXX (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 91,46% k rukám jej právneho zástupcu, v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka tunajšieho súdu, ktorým bude po právoplatnosti rozsudku určená výška náhrady trov konania (výrok III.). Z uvedeného vyplýva, že výrokom I. bolo žalobe (v časti žalovanej istiny 734,98 eur s príslušenstvom) vyhovené, a preto týmto výrokom nemohla byť žalobcovi spôsobená žiadna ujma. Z hľadiska subjektívnej stránky prípustnosti odvolania, voči tomuto výroku tak nebolo odvolanie zo strany žalobcu prípustné (proti tomuto výroku mohla odvolanie podať výlučne žalovaná). Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že žalobca svojim odvolaním „formálne“ napadol rozsudok súdu prvej inštancie v celom jeho rozsahu, t. j. vo všetkých jeho výrokoch. Žalobca bol oprávnený odvolaním napadnúť iba ten výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola jeho žaloba vo zvyšku zamietnutá (výrok II.). Iba v tejto časti bol totiž žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie neúspešný, a teda iba týmto výrokom mu mohla byť spôsobená ujma na jeho právach. Preto odvolací súd správne (posudzujúc odvolanie žalobcu podľa jeho obsahu - § 124 CSP) preskúmaval vecnú správnosť iba tých výrokov napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré mohli spôsobiť ujmu na právach žalobcu (výrok II a III.). Napokon žalobca vo svojom odvolaní nevytkol súdu prvej inštancie žiadne pochybenie vo vzťahu k priznanej istine 734,98 eur a jej príslušenstvu (výrok I.), a teda v tomto smere nevymedzil žiadny odvolací dôvod.

23/ Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd svojim procesným postupom (nepreskúmaním vecnej správnosti výroku I. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodu subjektívnej stránky neprípustnosti odvolania zo strany žalobcu) neznemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto žalobca neopodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

24/ Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzuje aj z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

25/ Ak dovolateľ odôvodňuje prípustnosť dovolania odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, potom je povinný v dovolaní výslovne

uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018). Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

26/ Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1. 1. 1993, s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade dovolacieho dôvodu, spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci, predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018, sp. zn. 6Cdo/29/2017, prijatý ako judikát R 71/2018).

27/ Nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu z hľadiska § 432 ods. 2 CSP.

28/ Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

29/ Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku a nevysvetlí potrebu, aby odvolací súd túto otázku vyriešil, odvolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a akú jej naliehavosť mal dovolateľ na mysli. V

prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým ani rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá doposiaľ nebola riešená (príp. bola riešená rozdielne) a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia dovolacieho súdu, sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/28/2017).

30/ Žalobca v dovolaní polemizuje s právnymi závermi súdov, na ktorých založili svoje rozhodnutia a kriticky sa vyjadruje o správnosti ich záverov ohľadne posúdenia príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a vzniknutou škodou. Dovolací súd na základe diferenciacie jednotlivých zložiek dovolacej argumentácie žalobcu dospel po posúdení obsahu dovolania

(§ 124 ods. 1 CSP) k záveru, že žalobca za otázku, od riešenia ktorej sa pri svojom rozhodovaní odklonil odvolací súd, považuje otázku, „či sa zamestnanec zbaví svojej zodpovednosti za zavinenie za vzniknutý schodok na zverených hodnotách v rozsahu až 95% (pokiaľ išlo o odcudzenú finančnú hotovosť z trezoru), 90% (pokiaľ išlo o zlato a šperky z trezoru) a 100% (pokiaľ išlo o šperky voľne uložené na plató a nachádzajúce sa na polici zavesenej na stene v predajni za pultom), v prípade, keď hrubo poruší svoje pracovné povinnosti, a to v takom rozsahu, že svojim konaním umožní (uľahčí) konanie páchatel'ov tým, že zverené hodnoty pred možným odcudzením riadne nezabezpečí (v danom prípade ponechaním otvorených dverí v osobitnej miestnosti s trezorom a ponechaním otvoreného trezoru).“ Žalobca v tomto smere označil viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Judikát R 40/1971, R 12/1976, R 22/1979, rozsudok, sp. zn. 3MCdo/24/2008), od záverov ktorých sa mal odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť.

31/ So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a v situácii, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je v danom prípade procesne prípustné; následne preto skúmal, či je podané dovolanie i dôvodné (či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v tejto otázke na nesprávnom právnom posúdení veci).

32/ Dovolateľ namietal, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovanej bolo znemožnené (zabránené) hospodáriť so zverenými hodnotami dôsledkom úmyselného konania tretích osôb alebo zanedbaním povinnosti zamestnávateľa (žalobcu). Podľa neho bolo preukázané, že žalovaná v rozhodnom období porušila svoje povinnosti pri ochrane zverených hodnôt tým, že ponechala otvorené dvere do kancelárie (pre verejnosť neprístupnej), kde bol umiestnený trezor a ponechala otvorený trezor, čo bolo priamou a bezprostrednou príčinou (výzvou pre tretie osoby k odcudzeniu vecí), s ktorou zákon spája zodpovednosť za vzniknutý schodok. Z jej strany išlo o hrubú nedbalosť, ktorá bola príčinou tej škody, ktorá súvisela s krádežami vecí, ktoré sa v trezore nachádzali (finančná hotovosť, vykúpené zlomkové zlato a šperky). Súd preto neprimeraným spôsobom, bez existujúceho odôvodnenia, stanovil pomer zodpovednosti žalobcu a žalovanej bez toho, aby podrobne rozviedol konkrétne príčiny, ktoré sa výlučne podieľali na vzniku škody. Bolo treba dať do pomeru, aké hodnoty boli odcudzené z trezoru, kde bol výlučný podiel nedbalosti žalovanej a aké hodnoty boli odcudzené z nástennej vitríny nachádzajúcej sa za pultom v predajni a ktoré organizačné dôvody zo strany zamestnávateľa sa mohli podieľať na jednej alebo druhej príčine škody. Súdny bez vymedzenia relevantných príčin určili podiel zavinenia žalobcovi v prípade škody vzniknutej odcudzením finančnej hotovosti z trezoru vo výške 95%, odcudzením vykúpeného zlomkového zlata a šperkov z trezoru vo výške 90% a pri odcudzení šperkov voľne uložených na plató a nachádzajúcich sa na polici zavesenej na stene v predajni za pultom vo výške 100%, hoci skutkovým stavom nebola preukázaná nevinna žalovanej. Súdny pri hodnotení vykonaných dôkazov opomenuli zohľadniť také priame dôkazy, ktoré mali podstatný vplyv na právne posúdenie, a to v otázke kauzálneho nexu pri určení zodpovednosti za vzniknutý schodok. Súdny pri riešení právnej otázky príčinnej súvislosti

zo správne zisteného skutkového stavu neurčili správne takú príčinnú súvislosť, ktorej následkom vlámania bol vznik škody a týmto nesprávnym právnym posúdením sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

33/ Podľa § 182 ods. 3 Zákonníka práce sa zamestnanec zbaví zodpovednosti za schodok celkom alebo sčasti vtedy, ak preukáže, že schodok vznikol celkom, alebo sčasti bez jeho zavinenia. Ak sa má zamestnanec zbaviť zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách, je povinný preukázať jednak existenciu skutočností, nasvedčujúcich k tomu, že schodok mohol vzniknúť celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia, ako aj príčinnú súvislosť medzi týmito skutočnosťami a vznikom schodku. Jedným z dôvodov, pre ktorý sa zamestnanec môže zbaviť zodpovednosti za schodok je aj skutočnosť, že mu zamestnávateľ nevytvoril vhodné pracovné podmienky na hospodárenie so zverenými hodnotami; v takýchto prípadoch zodpovednosť za vzniknutú škodu alebo jej časť nesie zamestnávateľ. Avšak nie každé nevytvorenie vhodných pracovných podmienok je skutočnosťou, ktorá vedie k zbaveniu sa hmotne zodpovedného zamestnanca zodpovednosti za schodok na zverených hodnotách, musí ísť len o také nevytvorenie vhodných pracovných podmienok, ktoré má negatívny dopad na možnosti zamestnanca hospodáriť so zverenými hodnotami (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3MCdo/24/2008).

34/ Samotný odvolací súd vo svojom rozhodnutí odkázal na závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/244/2007, ktoré znejú: „Ak tretia osoba odcudzí zamestnancovi zverené hodnoty, ktoré je povinný vyúčtovať, nemá zavinenie tretej osoby samo osebe za následok zánik hmotnej zodpovednosti zamestnanca. V prípade stretu zodpovedností neznámeho páchatel'a za protiprávny zásah do majetkových práv zamestnávateľa a zodpovednosti zamestnanca za schodok na zverených hodnotách treba skúmať najmä to, či zamestnanec konanie páchatel'a neumožnil (neul'ahčil) porušením svojej pracovnej povinnosti napr. tým, že zverené hodnoty riadne nezabezpečil, či sa o ne riadne nestaral. Ak je porušenie povinnosti hmotne zodpovedným zamestnancom z nedbanlivosti takého rozsahu, že bez neho by k vzniku schodku úmyselným konaním tretej osoby vôbec nemohlo dôjsť, neprichádza do úvahy ani čiastočné zbavenie sa zodpovednosti podľa § 182 ods. 3 Zákonníka práce“. Napriek uvedenému sa odvolací súd týmito závermi pri svojom rozhodnutí dôsledne neriadil, keď sa bez ďalšieho stotožnil so súdom prvej inštancie o „zanedbateľnej“ miere zavinenia žalovanej na jednotlivých položkách, ktorou bol vyčíslený schodok na zverených hodnotách. Hoci prevažná časť odcudzených hodnôt pochádzala práve z trezoru, ktorý sa nachádzal vo vedľajšej (verejnosti neprístupnej) miestnosti, ktorú spolu s trezorom žalovaná ponechala otvorenú, odvolací súd ohľadne škody na týchto hodnotách ustálil zavinenie žalobcu v rozsahu až 95% a 90% (a teda zavinenie žalovanej v rozsahu 5% a 10%). Svoj záver potom odôvodnil zodpovednosťou žalobcu za zlé rozloženie pultov na predajni, voľné vchody do zápuťia, cez ktoré sa cudzie osoby mohli dostať do kancelárie, v ktorej sa trezor nachádzal, voľné umiestnenie časti zlatých šperkov - retiazok na polici (mimo uzamknutej vitríny), neodvedenú tržbu v banke, výslovné neuloženie povinnosti zamykať trezor v internej smernici, ktorá bola odovzdaná žalovanej pri vzniku jej pracovného pomeru a napokon za neošetrený postup pre prípad vypadnutia jedného (niektorého) z predavačov z dôvodu náhlej okolnosti, v dôsledku čoho v deň krádeže žalovaná pracovala na dotknutej predajni ako jediná predavačka, ktorá objektívne nemala možnosť pri obsluhovaní jedného zákazníka obsiahnuť priestor celej predajne. Hoci na druhej strane odvolací súd ustálil, že i žalovaná ul'ahčila vykonanie krádeže tým, že nezavrela dvere do miestnosti, v ktorej sa nachádzal trezor a že ho ponechala neuzamknutý, pričom vedela, že sa v ňom nachádzali zlaté šperky a vysoká finančná hotovosť, z tohto jej konania vyvodil mieru zodpovednosti za zavinenie len v rozsahu 5% a 10% (pokiaľ išlo o finančnú hotovosť, zlato a šperky, nachádzajúce sa v danom trezore). Odvolací súd vo svojom rozhodnutí tak síce poukázal (zohľadnil) na zavinenie žalovanej, avšak už nevyhodnotil, ako sa táto skutočnosť prejavila na odcudzení hodnôt v trezore nachádzajúcich sa (t. j. či odcudzenie hodnôt žalovaná svojím konaním ul'ahčila alebo nie), a preto nie je zrejmé, ako dospel k záveru o miere podielu zavinenia žalovanej na vzniknutej škode v rozsahu iba 5% a 10%, keďže deklarované pochybenia žalobcu (zlé rozloženie pultov v predajni, denné neodvádzanie tržieb do banky, počet pracovníkov v predajni) zrejme nemohli byť

priamou príčinnou odcudzenia hodnôt z neuzamknutého trezoru. Tieto skutočnosti síce rovnako mohli mať svoj určitý podiel na odcudzení hodnôt tretími osobami, avšak tento nemohol byť podielom rozhodujúcim (v rozsahu 95% a 90%). Odvolací súd neskúmal, či by k odcudzeniu hodnôt z trezora došlo (mohlo dôjsť) aj za situácie, ak by dvere od miestnosti, kde sa trezor nachádzal (vrátane neho), boli riadne uzamknuté, a teda sa nezaoberal skutočnosťou, či žalovaná týmto porušením pracovných povinností konanie páchatel'ov umožnila (uľahčila) tým, že zverené hodnoty riadne nezabezpečila, resp. nevyhodnotil, či toto porušenie povinnosti hmotne zodpovednou zamestnankyňou (žalovanou) z nedbanlivosti bolo takého rozsahu, že bez neho by k vzniku schodku úmyselným konaním tretích osôb vôbec nemohlo dôjsť. Dovolací súd nespochybňuje závery odvolacieho súdu o zbavení sa zodpovednosti žalovanej za schodok vo vzťahu k odcudzeným hodnotám nachádzajúcim sa priamo na predajni žalovaného (z dôvodu nevytvorenia vhodných pracovných podmienok - zlé rozloženie pultov, počet pracovníkov v predajni a pod.), avšak závery o takmer úplnom (nie čiastočnom) zbavení sa zodpovednosti žalovanej aj za schodok na hodnotách nachádzajúcich sa v neuzamknutom trezore v neuzamknutej miestnosti, považuje za rozporné s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, vychádzajúcou predovšetkým zo záverov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/244/2007.

35/ Z tejto, ako už bolo uvedené, vyplýva, že dôvodom zbavenia sa zodpovednosti zamestnanca nie je zásah inej osoby, ktorý znemožní zamestnancovi starať sa o zverené hodnoty, t. j. „vynachádzavosť zlodejov pri vykrádaní zlatníctiev, ich rôzne nástrahy na oklamanie predavačiek“, ako sa mylne domnieva žalovaná. Ak tretia osoba odcudzí zamestnancovi zverené hodnoty, ktoré je povinný vyúčtovať, zavinenie tretej osoby samo osebe nemá za následok zánik hmotnej zodpovednosti zamestnanca (porovnaj napr. zhodnotenie rozhodovania súdov Slovenskej socialistickej republiky vo veciach týkajúcich sa zodpovednosti podľa ustanovenia § 176 Zákonníka práce, zákona č. 65/1965 Zb., prerokovaného a schváleného občianskoprávnym kolégium Najvyššieho súdu SSR 6.11.1975, Cpj 50/75, uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1976, pod č. 12), ibaže by zamestnanec preukázal, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia. V prípade stretu zodpovedností neznámeho páchatel'a za protiprávny zásah do majetkových práv zamestnávateľa a zodpovednosti zamestnanca za schodok na zverených hodnotách treba skúmať najmä to, či zamestnanec konanie páchatel'a neumožnil (neuľahčil) porušením svojej pracovnej povinnosti napr. tým, že zverené hodnoty riadne nezabezpečil, či sa o ne riadne nestaral. Zamestnanec sa nemôže zbaviť zodpovednosti, ak nesplnením svojich povinností riadne hospodáriť s jemu zverenými prostriedkami a počínať si tak, aby nedochádzalo k poškodeniu majetku zamestnávateľa alebo k jeho zničeniu (§ 178 ods. 1 Zákonníka práce) vznik schodku umožnil. Ak je nedbanlivostné porušenie povinnosti hmotne zodpovedným zamestnancom takého rozsahu, že bez neho by k vzniku schodku úmyselným konaním tretej osoby vôbec nemohlo dôjsť, neprichádza do úvahy ani čiastočné zbavenie sa zodpovednosti podľa § 182 ods. 3 Zákonníka práce.

36/ V danej veci k odcudzeniu zverených hodnôt došlo krádežou tretích osôb, okrem iného i nachádzajúcich sa v neuzamknutej miestnosti, v ktorej sa nachádzal otvorený trezor. O tom, že trezor s hodnotami bolo treba riadne zabezpečiť (uzamknúť), najmä keď si žalovaná musela byť z povahy svojho zamestnania vedomá „vynachádzavosti zlodejov pri vykrádaní zlatníctiev, ich rôznych nástrah na oklamanie predavačov“, ju nebolo treba osobitne poučovať; ide o všeobecne známe pravidlá ochrany majetku. Neobstojí preto ani argumentácia o tom, že žalovanej nebolo v smernici, ktorá jej bola odovzdaná pri vzniku pracovného pomeru, výslovne uložená povinnosť trezor zamykať. Rovnako neobstojí tvrdenie, že žalobca mohol škodu (pokiaľ išlo o finančnú hotovosť uloženú v trezore) minimalizovať, ak by odvádzal tržby do banky denne (a preto nesie zavinenie na jej vzniku), keďže ani táto skutočnosť nebola v priamej príčinnej súvislosti s konaním páchatel'ov, ktorým bolo „uľahčené“ odcudziť hodnoty z trezoru práve tým, že na prístup k nemu nemuseli prekonať žiadnu prekážku (stačilo odpútať pozornosť žalovanej). Výška finančnej hotovosti ponechaná v trezore, resp. denné neodvádzanie finančnej hotovosti do banky nebolo príčinnou vzniku škody na majetku žalobcu (obdobne nemožno napr. pri krádeži auta argumentovať tým, že poškodený

mohol minimalizovať škodu, ak by si nekúpil luxusné, ale iba „bežné“ motorové vozidlo). Žalovaná tak z nedbanlivosti (vo vzťahu k hodnotám uloženým v trezore) porušila povinnosť zabrániť vzniku zavinených strát, rozdielov a úbytkov hodnôt zverených k vyúčtovaniu a povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo k poškodeniu majetku zamestnávateľa alebo k jeho zničeniu (§ 178 ods. 1 ZP). Za tohto stavu bude vecou odvolacieho súdu, aby opätovne vyhodnotil, či žalovaná uniesla dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia, že škoda (pokiaľ išlo o cennosti uložené v trezore) bola spôsobená „šťastí alebo celkom bez jej zavinenia.“

37/ So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobca v dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP, argumentujúc, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

38/ Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

39/ Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

40/ Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.